

БЪЛГАРСКИ СЪЮЗ
НА ЛЕКАРСКИТЕ
АСИСТЕНТИ И
ФЕЛДШЕРИТЕ

„Bulgarian association of the physician assistants and feldshers“ - (BAPAF).
Гр София, e-mail: info@bslaf.bg; men: 0884441139; 0877029301.

Изх.№ 15/24.01.2025г.

ДО

ДОЦЕНТ Д-Р СИЛВИ КИРИЛОВ

МИНИСТЪР НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

ПЛ. „СВЕТА НЕДЕЛЯ“, №5

ГР.СОФИЯ

E-MAIL: minister@mh.government.bg

E-MAIL: delovodstvo@mh.government.bg

Относно: Предложения за промени на нормативната уредба, касаеща упражняването на професията „лекарски асистент“.

УВАЖАЕМИ МИНИСТЪР КИРИЛОВ,

Българският съюз на лекарските асистенти и фелдшерите, като професионално – съсловна организация, която представлява своите членове и защитава професионалните им права и интереси в рамките на своите правомощия, прави следните предложения за допълнения и изменения на нормативни документи, както следва:

I. Допълнение и изменение на Закона за здравното осигуряване.

НЗОК не преговаря и не договаря със съсловната организация на лекарските асистенти и фелдшерите като равностоен договорен партньор доставката на медицинска грижа в рамките на компетентността на професията, доколкото от нея произтичат права и задължения, както за самите лекарски асистенти, така и за организациите, органите и институциите, от които зависи поставянето им в равнопоставено място, вкл. чрез сключване на договор, сред останалите медицински специалисти в системата. Предвид това, с цел постигане на равнопоставеност и в интерес на нашите пациенти, настоятелно предлагаме да бъдем инкорпорирани сред всички останали медицински специалисти като страна по изготвянето и подписването на НРД по смисъла на чл. 53, ал.1 и чл. 54 от ЗЗО.

II. Допълнение и изменение на Наредба № 1 от 8 февруари 2011 г. за професионалните дейности, които медицинските сестри, акушерките, асоциираните

медицински асистенти, зъботехниците и здравните асистенти могат да извършват по назначение или самостоятелно (Обн., ДВ, бр. 15 от 2011 г., изм. и доп., бр. 50 от 2011 г.), както следва:

1. В наименованието на наредбата след думата "специалисти" се поставя запетая и се добавя "лекарските асистенти" и тестът се променя, както следва:

„Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 2011 г. за професионалните дейности, които медицинските сестри, акушерките, асоциираните медицински специалисти, лекарските асистенти, зъботехниците и здравните асистенти могат да извършват по назначение или самостоятелно „

2. В чл.1, Раздел I „Общи положения”, след думата „специалисти” се добавя запетая и думите: "лекарските асистенти" и тестът се променя, както следва:

„чл. 1. С тази наредба се определят професионалните дейности, които медицинските сестри, акушерките и асоциираните медицински специалисти, лекарските асистенти, зъботехниците и здравните асистенти могат да извършват по назначение или самостоятелно.”

3. В чл. 2, Раздел I се създава нова алинея 1а. с текст:

„(1)а, Лекарските асистенти, могат да извършват самостоятелно или по назначение от лекар дейности по:

1. предоставяне и събиране на здравна информация;
2. промоция на здравето, превенция и профилактика на болестите;
3. предоставяне на медицинска дейност и здравни грижи;
4. манипулации;
5. провеждане на обучения и изследвания, разработване на проекти и контрол в областта на здравеопазването.”

4. В заглавието на Раздел IV: след думата „лекар” да се добави : „ се привеждат в съответствие с чл.6, ал. 2б, Глава втора от Закона за съсловните организации на медицинските сестри, акушерките, асоциираните медицински специалисти, на лекарските асистенти, на зъботехниците, и на помощник-фармацевтите.” И текстът се променя така:

„Раздел IV: Професионални дейности, които фелдшерите могат да извършват самостоятелно или по назначение от лекар, се привеждат в съответствие с чл 6, ал. 2 б Глава втора от Закона за съсловните организации на медицинските сестри, акушерките, асоциираните медицински специалисти, на лекарските асистенти, на зъботехниците, и на помощник-фармацевтите.”

5. Раздел IV се заличава изцяло.

6. В чл. 18а, ал. 1, Раздел IXа, думите „в спешната и първичната медицинска помощ“ се заличават и текстът се променя, както следва:

„Чл. 18а. (1) Професионалните дейности, които лекарският асистент може да извършва самостоятелно са:“

7. В чл. 18а, т. 3, буква „а“, Раздел IXа, думите: „в спешната и първичната медицинска помощ, в случаите, когато пациентът не може да бъде прегледан от лекар“ и „предварителна (работна)“ се заличават; след „обективно състояние“ се добавя думата „инструментални“ и текстът се променя както следва:

„а) подготовка и извършване на долекарски медицински преглед - снемане на анамнеза, статус (чрез физикални методи на изследване - оглед, палпация, перкусия и аускултация), поставяне на диагноза на база симптоматиката, обективното състояние и инструментални и лабораторни изследвания на болния; не се допуска самостоятелен преглед и назначение на лечение на деца до 3-годишна възраст, освен при състояния, пряко застрашаващи живота на детето“;

8. В чл. 18а, т. 3, буква „г“, Раздел IXа, след думата „регистриране“ се добавя думата „интерпретация“ и текстът се променя, както следва:

„г) измерване, регистриране и интерпретация на пулс, кръвно налягане, дишане, температура, диуреза, електрокардиография“;

9. В чл. 18а., т. 3, буква „д“, Раздел IXа, след думите „контрола и“ се добавя думата „хигиенно-“ и текстът се променя, както следва:

„д) участие в организацията на профилактиката, контрола и хигиенно-епидемиологичния надзор на инфекции;“

10. В чл. 18а., т. 3, буква „е“, Раздел IXа, преди думата „интерпретиране“ се добавя думата „назначение“; след думата „седимент“ се добавя „ПКК-“; след „СУЕ“ се добавя „и др.“ и текстът се променя така:

„Чл. 18а., т.3, буква „е“, интерпретиране на рутинни медико-диагностични изследвания - изследване на урина (рН, белтък, глюкоза, кетонни тела, уробилиноген, билирубин, кръв и ориентировъчно изследване на "седимент"); ПКК-(хемоглобин, хематокрит, еритроцити, левкоцити и тромбоцити, СУЕ и др.); клинично-химични изследвания (глюкоза, креатинин, урея, общ билирубин, глюкурониран (директен) билирубин, АсАТ, АлАТ, пикочна киселина, холестерол, триглицериди); изпражнения: окултни кръвоизливи;

11. В чл. 18а., т. 3, буква „ж“, Раздел IXа, след думата „разпознаване“ се добавят думите: „и интерпретация“ и текстът се променя, както следва:

„ж) разпознаване и интерпретация на промени в основни жизнени функции (дишане, сърдечна дейност и др.) и инструментални изследвания (електрокардиограма, и др.), налагащи оказване на спешна медицинска помощ“;

12. В чл. 18а., т. 4, Раздел IXа, се създава се буква „у“:

„у) извършване, наблюдение и отчитане на проби за чувствителност“;

13. В чл. 18а., т. 5, буква „д“, Раздел IXа, след думата „пътища“ се добавя: „вкл. ендотрахеална интубация и кониотомия“ и текстът се променя, както следва:

„д) осигуряване и поддържане на проходимост на горни дихателни пътища, вкл. ендотрахеална интубация и кониотомия“;

14. В чл. 18б, Раздел IXа, текстът: „в спешната и първичната медицинска помощ“ се заличава;

„чл. 18б. Професионалните дейности, които лекарският асистент може да извършва по лекарско назначение са:“

III. Допълнение и изменение на Наредба № 3 от 27 април 2000 г. за здравните кабинети в детските заведения и училищата:

В чл. 2, ал. 1 да се добавят т.1 и т.2 с текст, както следва:

В здравните кабинети се осъществяват дейности по:

профилактика и промоция на здравето на децата и учениците;

медицински преглед, чрез анамнеза и прилагане на физикални методи на изследване, за оценка на състоянието;

2. В чл. 2, ал. 2 думите „осъществява и медицинско обслужване на“ се заменят с думите „осъществяват и медицински дейности при“; преди думата „спешните“ се добавя думата „неотложна“ и текстът се променя, както следва:

(2) В тях се осъществяват и медицински дейности при неотложни и спешни състояния при децата и учениците до пристигането на екип на центъра за спешна медицинска помощ.

IV. Допълнение и изменение на Наредба за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалностите „Медицинска сестра“, „Акушерка“, и „Лекарски асистент“ за образователно-квалификационна степен „Бакалавър“ (загл. изм. и доп. – ДВ, бр. 32 от 2016 г.) в сила от 01.09.2006 г., Приета с ПМС № 248 от 22.11.2005 г. Обн. ДВ. бр. 95 от 29 ноември 2005 г., ...последно изм. и доп. ДВ. бр. 1 от 2 януари 2024 г., както следва:

В чл. 17 в, Раздел III "а" се правят следните изменения и допълнения:

№ по ред; Учебни дисциплини; Общ хорариум (в учебни часове)

- 2. Анатомия на човека - от 90 на 105
- 5. Медицинска физика и апаратура - от 45 на 30
- 6. Фармакология – от 75 на 105
- 15. Гериатрия - 60 на 30
- 23. Първична медицинска помощ - от 150 на 90
- 33. Комуникативни умения – от 45 на 30
- 36. Медицинско осигуряване при бедствени ситуации - от 30 на 15

Предлагаме да се въведе като задължителна дисциплината: „Основни здравни грижи и терапевтични манипулации“, като хорариумът от 90 часа е включен в общия сбор 2100 часа, с предложените корекции.

Допусната е грешка в сега съществуващия общи сбор на хорариума, който не е 2025, а 2100.

В Раздел III "а", чл. 17д, се добавя ал. 4 със следния текст:

(4) Практическата подготовка по чл.17, ал.3 се провежда от преподаватели, завършили специалност „Лекарски асистент“ или „Фелдшер“, с образователно-квалификационна степен „бакалавър“ или „магистър“ по специалността „Управление на здравните грижи“ от професионално направление „Обществено здраве“ с професионална квалификация „ръководител на здравните грижи и преподавател по практика“.

3. В Раздел IV, чл. 19а, в т.2, думите „Първична медицинска помощ“ се заменят с думите „Вътрешни болести“; в т. 3, думата „Гериатрия“ се заличава и се създава се т.4: Хирургия – практически и теоретичен, след което текстът се променя, както следва:

чл. 19а. Обучението за придобиване на висше образование по специалността "Лекарски асистент" за образователно-квалификационна степен "бакалавър" завършва с държавни изпити по:

- 1. Спешна медицинска помощ, реанимация и интензивно лечение - практически и теоретичен;
- 2. Вътрешни болести и Фармакология - практически и теоретичен;
- 3. Детски болести и Инфекциозни болести;
- 4. Хирургия – практически и теоретичен.

V. Допълнения и изменения на Наредба № 2 от 21 април 2011 г. за здравните изисквания към гробищни паркове (гробища) и погребването и пренасянето на покойници, както следва:

1. В чл. 20, ал. 1, след думите „лекаря или“, думата „фелдшер“ се замества с „лекарския асистент“ и текста се променя така :

„Чл. 20. (1) Кремирането на покойник се извършва след съставяне на акт за смърт и представяне на разрешение за кремация по образец съгласно приложение № 1. Разрешението се издава от лекаря или лекарския асистент, установил настъпването на смъртта, или лекаря, извършил аутопсията.”

VI. Изменение и допълнение на Наредба № 4 от 4 март 2009 г. за условията и реда за предписване и отпускане на лекарствени продукти, както следва:

1. В глава Втора, чл.4. ал.3, думите: „само при сключен договор с лечебно заведение по чл. 2, ал. 1, т. 1 от Закона за лечебните заведения” се заличават и тестът се променя, както следва:

„Чл.4., ал.3 Фелдшерите и лекарските асистенти имат право да предписват разрешени за употреба в страната лекарствени продукти и да издават рецепти, с изключение на тези от приложение № 1.”

2. В глава Трета, Раздел едно, чл.7, ал.1, т.6 , след думите „дентална медицина/”, се добавят думите: „лекарският асистент/фелдшерът/” и тестът се променя, както следва:

„Чл.7., ал.1, т.6 личен печат на лекаря/лекаря по дентална медицина/лекарския асистент/фелдшера/ветеринарния лекар и/или печат на лечебното заведение/ ветеринарномедицинското заведение.”

VII. Изменение и допълнение на Наредба № 14 от 15 април 2004 г. за медицинските критерии и реда на установяване на смърт, както следва:

1. В чл. 2, ал. 1, след думите „липса на лекар – от” се добавят думите „лекарски асистент/” и текстът се променя както следва:

„Чл. 2. (1) Установяването на смърт, настъпила извън лечебно заведение, се извършва от лекар/и, а при липса на лекар - от лекарски асистент/фелдшер.”

2. В чл. 4, ал. 1, след думата „Лекарят/”, се добавят думите „лекарският асистент/” и текстът се променя както следва:

„Чл. 4. (1) Лекарят / лекарският асистент / фелдшерът, установил смъртта, попълва "Съобщение за смърт" съобразно формата, определена с Наредба № 42 от 2004 г. за въвеждане на Международната статистическа класификация на болестите и проблемите, свързани със здравето - десета ревизия (ДВ, бр. 111 от 2004 г.).”

3. В чл. 4, ал. 6, след думата „лекарят/”, се добавят думите „лекарският асистент/” и текста се променя както следва:

„Чл. 4. (6) При раждане на мъртво дете и при смърт на дете в първата седмица от раждането лекарят / лекарският асистент / фелдшерът, установил смъртта, попълва "Свидетелство за перинатална смърт" като приложение към "Съобщението за раждане" - в

случаите на раждане на мъртво дете, съответно към "Съобщението за смърт" - в случаите на живородено, починало в продължение на 168 часа след раждането, съобразно формата, определена с Наредба № 42 от 2004 г. за въвеждане на Международната статистическа класификация на болестите и проблемите, свързани със здравето - десета ревизия."

VIII. Промени в Националната класификация на професиите и длъжностите (НКПД), както следва:

1. В подклас „Медицински специалисти“ с код 22, в група „Парамедицински специалисти“ с код 224, в единичната група да се заличат думите: “лекарски асистенти и фелдшери” с код 2240. В „Длъжности“ да се заличат думите: “лекарски асистент” с код 2240 6004 и „фелдшер” с кодове: 2240 3001; 2240 3002 и 2240 3003.

2. В група "Други медицински и здравни специалисти" с код 226, да се включи единична група “лекарски асистенти” с код 2268. Към нея да се добави длъжност “лекарски асистент” с код 2268 6001.

3. Същевременно, описанието на група „Парамедицински специалисти” в НКПД – 2011, описва част от дейности неприсъщи за „Парамедицински специалисти” в Р. България. Необходимо е да се направи актуално описание, по-подробно и съобразено с Наредба №1 на МЗ от 8 февруари 2011 г. за професионалните дейности, които медицинските сестри, акушерките, асоциираните медицински специалисти, зъботехниците и здравните асистенти могат да извършват по назначение или самостоятелно, за група “лекарски асистенти”, с код 2268 , както и на длъжност “лекарски асистент”, с код 2268 6001..

Професията „Парамедик“ е поставена в НКПД – 2011 в „Приложни специалисти в здравеопазването в оказването на спешна помощ“ – 3258; „Парамедик“ – 3258 3001.

Смесването на парамедицинските специалисти (парамедик) с медицинските професионалисти - лекарски асистенти е недопустимо и е опит за отнемане на професионални права на регулирана и легитимна медицинска професия. Това води до предпоставки за сериозен дисбаланс в и без това не добрата ситуация в здравната ни система.

С уважение,

БЪЛГАРСКИ СЪЮЗ
НА АПАРАСНИЦИ
АСИСТЕНТИ И
ФЕЛДШЕРИ